

Umsögn vegna frumvarps um SÍN

Ég fagna mörgu í þessu frumvarpi en nemendur ættu að eiga rétt á 30% styrk hvort sem þeir taki lán eða ekki. Einnig hræðist ég þess að tengja eigi þessi lán við markaðsvísitölu, það bíður það upp á töluverða hækkun vaxta sem geta étið upp þessi 30% fljótt. Þar virðist verið að greiða garðinn fyrir einkavæðing námslána. Mjög mikilvægt er að sett séu hámarksvextir (3% fyrir verðtryggð lán og 7% óverðtryggð lán). Það verða vera til skýr úrræði til lækkunar ef verðbólgan eykst mjög mikið, það höfum við upplifað sem sem lentum í hruninu. Hætt er við að þessi lán komi verst niður á þeim sem eru efna minni og geta greitt niður lítið í einu og einnig þeim sem eiga í námserfiðleikum og missa af þessari 30% niðurfellingu. Nauðsynlegt er að námslán falli undir lög um neytendalán.

Í framhaldi af þessu er það skýr krafa frá “Áhugafólk um stofnun Hagsmunasamtaka LÍN greiðenda” að leiðrétta þurfi lán þeirra sem lentu í hruninu, þar sem höfuðstólar hafa margfaldast langt umfram það sem eðlilegt er. Við eigum ekki að bera ábyrgð á þeirri fjárglæpastarfsemi sem hér var stunduð og eigum rétt á leiðréttingu rétt eins og heimilin. Mikilvægt er að fella niður amk 30% af þessum höfuðstólum og breyta öllum lánnum þannig að þau falli niður við ellilífeyris aldur 65-67 ára. Einnig er mikilvægt að hægt verði að fjarlægja ábyrgðamenn af námslánnum afturvirkir. Þessar breytingar verður að gera strax.

Mikilvægt er að gera breytingar á skipan stjórn SÍN til að endurspegla betur hagsmuna aðila m.a. greiðendur lána og námsmenn erlendis.

SKAPANDI GREINAR: Þarft er að skoða að efniskostnaður vegna náms í skapandi greinum eins og myndlist og hönnun er margfalt hærri en einfaldur bókakostnaður. Nemendur lenda oft í miklum erfiðleikum að fjármagna verkin sín. Það þyrftu að vera veit aukalán eða styrkir til þeirra sem þurfa. Ég mælist til að fagnar séu tilögur frá Listaháskóla Íslands og nemendafélögum þar um.

Einnig tek ég undir fjölmörg atriði sem hafa hér komið fram frá öðrum hagsmunasamtökum eins og BHM, FEDON, LÍS, Hagsmunasamtaka heimilana ofl. Hér eru nokkrar góðar ábendingar sem hafa komið fram í öðrum athugasemdum sem ég tek undir.

“LÍS telja rétt að eyða þeim vafa og að sjóðnum skuli vera skylt að greiða námslánin út mánaðarlega ef lántaki óskar þess. Það er ólíðandi með öllu að stúdentar þurfi að hafa viðskipti við banka til þess að brúa bilið fram að afgreiðslu námslána eins og í núverandi kerfi en einungis samtímagreiðslur geta hindrað það með öruggum hætti.”

“Mikilvægt er að. námsmenn eigi rétt á því að greiða í lífeyrissjóð í gegnum námslánakerfið Þar sem ávinnsla lífeyrisréttinda getur minnkað með lífaldri er mikilvægt að byrja að greiða í lífeyrissjóð samhliða námi. Ég mæli með að a. Ríkið greiði móttframlag 11% sem er styrkur og bætist ekki við höfuðstól láns, en lánþegi greiðir sjálfur 4% sem hann fær í formi aukaláns.”

Berglind Jóna Hlynsdóttir,
Myndlistamaður og stundakennari við Listaháskóla Íslands

MA í myndlist frá Valand, Gautaborgar háskóla 2010
BA í myndlist frá Listaháskóla Íslands 2006